

БҮРЯТ-МОНГОЛ ҮНЭН

ВМП(б)-ийн Ойгомы, БМАССР-ийн Верховно Советдэй ба ВМП(б)-ийн Улаан-Удны Гори мөй орган

№ 81 (3386) 1941 оной апрелийн 6, востресенье СЭН 15 МҮНГӨ

Мүнөөдэрэй номерто:

Коммунистууд ба партийна бэшнүүдэй сталинска блогой кандидатуудай түлөө! (1-дэхи ноурта).
Колхознигуудай дунда жаяг заршамыс бэхинүүдэ (1-дэхи ноурта).
РСФСР-эй Верховно Советдэй 1-дэхи зарлалгын IV Сессии (1-дэхи ноурта).
Латвийска ССР-эй Верховно Советдэй II Сессии нээгдэбэ (1-дэхи ноурта).

Түрүү сельпонуудай зэргэдэ (1-дэхи ноурта).
Сад сээрлинг байгуулагдахань (2-дэхи ноурта).
Нуралсалгай шанарай түлөө (2-дэхи ноурта).
Манай колхоз үргэлжлэдэг грамотно болоо (2-дэхи ноурта).

Нүхэр Кагановичын приказе дэри бөлүүлхэ (2-дэхи ноурта).
Фонирхолтой леници болоо (2-дэхи ноурта).
ВСХВ-дэ табигдаха, Бурят-Монголой АССР-эй панорамын (зурагай) удха (2-дэхи ноурта).
Хилин саана (2-дэхи ноурта).

КОММУНИСТУУД БА ПАРТИЙНА БЭШЭНҮҮДЭЙ СТАЛИНСКА БЛОГОЙ КАНДИДАДУУДАЙ ТҮЛӨӨ!

МҮНӨӨДЭР — БҮРЯТ-МОНГОЛ АУТОНОМНО СОВЕТСЭЭ СОЦИАЛИСТИЧЕСЭЭ РЕСПУБЛИКЫН ВЕРХОВНО СОВЕДТӨ, ГАРАЖА ОШОНОН ДЕПУТАДУУДАЙ ОРОНДО, ҮНГАХА БҮНГУУЛИЙН СЕЛЕНГИНСКЭ № 1 БА УСТ-КУРБЫН № 54 ОКРУГУУДАА ДЕПУТАДУУДЫЕ БҮНГАХА ҮДЭР!
БОЛОЖО БАЙГАА БҮНГАЛТАДА БЭЛЭДХЭЛЭЙ ҮЕ СОО, ОЛОНИЙТЫН УРМА-ЭДИХИ УГАА ЕХЭЭР ОРБЕНОН БАДАРЖА, АЖАЛАЙ БА КУЛЬТУРЫН ФРОНТНУУД ДЭЭРЭ ТОЛОТОМО ТУЙЛАЛТАНУУДАЙ ТҮЛӨӨ МҮРЫСӨӨН ҮР-ГЭНӨӨР ДЭЛГЭРЭЭ.

Тус округуудай бунгагшад — эрэгтэй ба эмэгтэй хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд, колхознигууд, албахаагшад, бурагшад болбол ажаллаша бурят-монгол арадай түүхэдэ алдарт хуудала нэмээн бэшэхэ энэ үдэриг алибухы хүдэлмэри дээрээ шэнэ-шэнэ амжалтануудтайгаар, омогорхой-баяртайгаар угтабад.

Эднэр, бунгуулийн участогуудтаа нэгэ хүн шэнгээр, бүтэдөөрөө брээжэ, ленин—сталина партиин үнэн хувуун, эхэ ороной эрхим патриот, БМАССР-эй гүрэнэй аюулгүйн сахиха нарком Нүхэр Иван Савельевич Шабалинай түлөө; бурят-монгол арадай инаг басаган Нүхэр Гуисэн Аюшевна Цыденовагай түлөө.—үшөө гайхамшаг зол жаргалай түлөө өөбэдынгөө голоосуудыг үгэхэнб.

Энэ хадаа дурсагдаша округуудай ажаллашад, мун тэрэшэ-жэн бүхы бурят-монгол арадай баярай баянүдэр боложо байна. Коммунистууд ба партийна бэшэнүүдэй эбдэршэгүй сталинска блогой илахань бата найдамтай!

Нүхэд, селенгинскэ ба уст-курбын округуудай бунгагшад! тусхайта участогуудтаа бултадан брээжэ, сталинска блогой кандидатуудай түлөө өөбэдынгөө голоосуудыг үгэгтэй!

Колхознигуудай дунда жаяг заршамыс бэхинүүдэ

Кабарай тарилгы халуун хүдэлмэрин хайа хадаа түлөө. Тарилгы кампание агротехническэ заабарин ёбор, сар болээр соонь, шанар хайнтайгаар үнэргэжэ шадабал, элбэг өгэ тарса ургууламнай найдамтай.

Ушар нимнээ, энэ харюусалгатай үедэ колхознигууд бүгдөөрөө эмхитэй-гээр хүдэлмэрихынь эригдэнэ. Ажалла зүбөөр эмхидхэхэ, артелиин ажлын хаалбары бүхэндэ гурим байгуулах, колхознигуудай дунда жаяг заршамыс шагаар табиха—мүнөөдэрэй шухала юрлал мүн.

Үнэргэжэ жэлүүдэй хүрэнэй дээрээ караад үзэхэдэ, хаана ажал хүдэлмэринь эмхитэй задагай, жаяг заршамыс буза байгаа—тэндэ тарилгын хүдэлмэридэ тааадал тохободонон байла юм. Биднэр хадаа тэрэ адуу мүнөө жэлдэ дабтахагүй, харин колхознигуудай дунда жаяг заршамыс бүхэлжүүлэхэ, колхозной доторой гуримыс нарижуулаха ёһотойбди.

Зүгээр, артель бүхэнэй аятай эмхитэй-гээр ажаллахын түлөө тэмсэхэ, задагай мөбай байдэгыс занжаа, залуу, лодырнуудтай тэмсэхэ гэшэ—хамнашалагдаха хэрэг бөшэ, харин сар үргэлжэ бөлүүлэгдэхэ ёһотой. Иймэ сар үргэлжын, шанга тэмсэлэй үгы байһанаа, хэдэ-хэдэн колхозуудта эми журамаа алданхай байдаг.

Манай колхознигуудай дилэнхи олонхын колхоздоо үнэнсэхээр хүдэлмэрижэ, хамтынтаа ажамыс бүри сөөрө үргэхын түлөө оролдодог, колхознойгоо зөөри хэрэгсэлдэ гамтайгаар халадаг байна. Гэбшье, артелиин ажаллаа ам болохоор зугадаг, бусдайд хэжэ олоһон юумыс хубаадажа эдилсөөд бууха гэжэ бододог хүнүүд үшөө бш байһаар. Тэднэр хадаа колхозной, гүрэнэй интересыс тоодоггүй, хаан өөрнгөө хубин хэрэгыс юунбөөшье шухала дээрэ тоолодог байла юм.

Биднэр болбол тинимэ хуурмаг колхознигуудтай тэмсэдэг байһан ба тэмсэхыс байһабди. «Колхозуудай хамтын газарыс үрилтөө хамгаалаха хэмжээбууланууд тухайда» СССР-эй Совнаркомой ба ВМП(б)-ийн ЦБ-тэй тогтоол болбол колхознигуудай дунда жааг заршам байгуулаха хэрэгтэ үгээ үггэ гүйсэхдөө. Парти ба правительствэ болбол колхозуудай халбаран хүжэхын түлөө, колхознигуудай ажалуудалысн улам жаргалтай, сөнгөлөг болгохын түлөө үдэр бүридэ анхархатай хамта, ниятын ажалда ба зөөридэ хайша хэрэгээр, хамта муугаар хандгалтай эрд шангаар тэмсэхыс биднэбэ өрнө. Арад болбол лодырнуудыс ба хомхой-хоблогуудыс шоолон—«валуу хүн забагтаа хүрэхэгүй», «еди хынь—торшок, хөхнь—вершок» г. м. ошон үгэнүүдыс зохиоһон байла юм.

Гэхэ зуура, колхозной жааг заршамыс эбдэгшэд зоргоороо ашалажа байһан тухайда баримтанууд олон бш байна. Кяхтын аймагай, Ворошиловай нэрэмжэтэ колхоздо хушала муутай

амбаарта адхаан 300 центнер эрхим сортын пшеницын үрлэнэйгөө мүнөө гутажа байхадань, өнөөнэй түлөө харюусалгатай колхозник Г. Чернояков гэшэ үрлэнэс оидоо амбаарта зөөхын орондо, архидажа ябана.

Мухар-Шэбэрэй аймагай, Октябрьска сомосоведэй, Ворошиловай нэрэмжэтэ артелиин ахаалгыс моришон Ч. Бадмаев, өөрнгөө харуунажа байһан мориныс сар соонь эдэлүүдэг-уналдаггүй, хүдэлмэридөө орой гараад, эртэ ородог байха юм. Өөбэдынгөө уялдага иймэ хайша хэрэгээр хандажа яажа болохо гэшэб!

Үшөө нилээд олон колхознигууд артелиин хамтын ажалда хабаадаггүй, харин гэртээ буужа байдаг зантай. Ирүүнэй аймагай, Карл Марксын нэрэмжэтэ артельдэ 1941 оной гараһанаа хойшо аяар 200-аад толгой хоньямадай хорлогто болоо. Артелиин түрүүлэгшэ нүх. Егоров «хүдэлмэришэн дутаад хонин малнай харуунагаа муу байна, тэрэн дээрнээ хангайа туд хаяла олон үзэгдэнэ»—гэжэ тайлбарилна. Тэд, үнэхөөр тинимэ юм гү гээд харабал, тинимэ бөшэ. Тэндэ В. Орбодова, Таганова, М. Надмитова, Ц. Будаева, У. Дашникова ба бусад 15 колхозник бүхэл үбэлэй хугасаа зоо минн бууза.

Колхозуудай хүтэлбэрилэгшэд болбол жала хүдэлмэридөө үнэнсэхээр, харюусалгатайгаар хандажа, өөбөө эрхим эмшэ харуулаха ёһотой. Гэбшье, зарим артелиин түрүүлэгшэнэр энэ ариун ялгаа гүйсэхдөнэгүй. Доодо-Торын, Ворошиловай нэрэмжэтэ колхозной (Зав) түрүүлэгшын орологшо Смолин болбол ОТФ дээрхи хонидонгоо дутуугаар гүрээжэ байхадань, тэндэ гурим байгуулаха ёһотой байһан аад, харин сар үргэлжэ архидажа. Энэ мэтын забхай-задгыл лбадалтай тэмсэжэ, артелиин доторой гурим эбдэгшэдэ хатуугаар хэлэлжэ хэрэгтэй.

Хаяхан, «Б.-М. ҮНЭН» газетэ болбол Кабанскын аймагай, Шергинскэ сельсоветдэ, Сталиной нэрэмжэтэ артелиин зохиоһон доторой гуримыс толиһон байна. Тинимэ гурим ба колхоз доторхи ажалла хайшан гээд эмхидхэхыс ба колхознигуудай уялгыс заанан тодорхой заабари артель бүхэндэ байха ёһотой. Тус артелиин доторой гуримыс колхоз бүхэндэ зүбшэн хэлсэлгыс эмхидхэжэ, тэрэнэй үндэбэ нуури дээрэ өөбэдынгөө колхоздо таарымжатай, гүрэнэй ба колхознойгоо илгөрыс шухалшалаан, хатуу шанга гурим байгуулаха шухала.

Колхознигуудай ажалай түлөөныс нэмэжэ түлэхэ тухайда СССР-эй Совнаркомой ба партиин Центральна Комитедэй тогтоол болбол колхозуудта ажалай жааг заршамыс бүхэлжүүлэхэ хэрэгтэ угаа эхэ удхатай. Артельдэ муугаар ажалладаг лодырнуудыс элмрүүлжэ, тэднэтай хатуугаар тэмсэжэ; оролдоотой хайнаар хүдэлмэридэг хүнүүдыс үрмшүүлжэ, парти ба правительствын шийдэбэриг зүбөөр бөлүүлжэ!

Тарилгы эрхим бэлэдхэлтэйгээр угтай!

БҮХЫ ҮРЭНЬЕ ХОРООР УГААХА

Парти ба правительствэ болбол үрэнэс хороор угаалгүйгээр тариха ябалдыс өржд хорин.

Гэбшье, тарилгын үрэнэс хороор угааха хэрэгтэ газартараалангай зарим органууд, колхозууд энэ жэдэ тон бага анхарад хандууна.

Мүнөө, үшөө олон районуудай колхозууд хэрэгтэй болохо хороо абаашаагүй байна. Бүхы АЗО-нууд үрэнэс хороор угааха тухайда колхознигуудта тодорхой заабаринуудыс үгөөдүй байна гэжэ шалгалтаар элрүүлэгдэбэ.

Зэдын, Селенгын, Баргажанай, Заиграйн, Закаменай аймагууд нэ донойгоо алдуунуудыс дабтажа, тарилгын үрэнэс хороор угааха хэрэгыс тоологүй.

Иволгын АЗО (даагшань нүх. Демин, ахаалгыс агроном н. Иванов) оидоо хүртээр орооно тарилга угааха хороонуудыс асараагүй ба хороор угааглын аргууд тухайда нэгшье заабари үгөөдүй байна. Иймэ байдал мун лэ Заиграйн аймагта (АЗО-е даагша н. Иванов, ахаалгыс агроном н. Метляев) үзэгдэнэ.

Хорыс хадагаха ба хэрэглэхэ ябалада тон нарыар хандаха хэрэгтэй. Участогуудай, МТС-үүдэй ба АЗО-нуудай агрономууд болбол «Үрэнэс материалыс хороор угааха тухайда» СССР-эй Наркомземой интрукциин хэлбэрилгэгчээр бөлүүлэгдэхыс туйлаха уялгатай.

Тарилгы хүдэлмэрин сахалаагүй байхала үрэнэс тарьяа хороор угааглыс энэ дары эмхидхэхэ хэрэгтэй. Тэрэ хүдэлмэридэ хороор угааглын хэрэгтэй таниа колхознигуудыс табиша шухала. Хороор угаагланан орооно тарьян акта тэмдэглэгдэхэ ёһотой.

Агроном К. БАРДАМОВ.

ТАРИЛГАДА БЭЛЭДХЭЛЫС ДАРЫ ШИИДХЭХЭ

Хэдэн хоног үнэргэмсөөр, манай республика дотор хабарай тарилгын халуун хүдэлмэри дэлгэрчэ. Эрхим колхозууд, МТС-үүд энэ жэдэ элбэг дэлбэг ургаса хуряахын түлөө хабарай тарилгыс зөөсөг-түгэс бэлэдхэлтэйгээр угтажа байна.

Тэнд, хабарай тарилгын өхилхөө байхадань, зарим колхозууд, МТС-үүд оидоо хүртээр орооно үрэнэс хаагаадүй, хүдөөажахын зэр-зөөсөгүдыс заабарилгадүй байна. Олон центнер картофелиин үрэнэн Ирүүнын, Зэдын, Заиграйн ба бусад районуудта дутана. Дурсагдаһан районуудай газар-тарьяалангай таһагууд картофелиин үрэнэс колхознигуудлаа гү, аян оидоо тэрнээ абаха тухайда тодорхой хэмжээ абанагүй.

Окино-Ключин (н. Ромашевский), Баргажанай (н. Беседян), Закаменай (н. Дамдинов), Хүйтэнэй МТС-үүд үнэргөөшэ жэлүүдэй алдуунуудыс дабтажа, тракторнууд ба хүдөөажахын машинануудай заабарилгыс таһалдуулаха байна. Кяхтын МТС-эй (директорын нүх. Грязнов) хангадаг колхозууд тарилгада хэрэглэгдэхэ саяжэ-нуудлыгөө бүхы тооной хахалыншье заабарилгадүй байха юм. Бүлэй мэдэний ёһоор, тракторнуудыс заабарилгын түсэб 69,0 проц., плугуудыс заабарилгын түсэб—39,8 проц. гүйсэхдэгдэй байна.

Үрэнэс андалдаа апрелин 1-дэ дүүргэхэ тухайда БМАССР-эй Совнаркомой тогтоолой байлшье, Хөжөнгийн, Кяхтын, Баргажанай ба бусад аймагууд тэрэ хүдэлмэриг байл таһалдуулахын аюулаа хүргэдэ байна. Баргажанай ба Заиграйн аймагуудай хүтэлбэриг эми-зургаанууд кондицинон сөөр үрлэ тариха тухайда тон бага анхарад хандуулажа, мүнөө нэгшье центнер үрэнэ андалдаагүй байһаар.

Тарилгада бэлэдхэлэй дутуунуудыс саашадань нэгшье үдэр үргэлжэлүүлжэ болохогүй.

Дутуунуудта дары усдахын тулада өржд хэмжээнуудыс абаха хэрэгтэй. Үрэнэ сээрлэгыс ба хороор угааглыс бүхы суткын торшо соо эмхидхэхэ, зэр-зөөсөгүдэй заабарилгыс яаруулаха шухала.

Тэрэнэй тулада бүхы аргууд бш. Одоо үелэ колхознигуудай элбихи хивэ-хээгэнийхнээ үнээр дээдэ хэмжээндэ. Тэднэр хадаа парти ба правительствын шэнэ тогтоолой танилсажа, ажалай түлөөныс улам дөөшлүүлэхын тулада Майн урда тэхи социалистическэ мурысөөнэй туг дорө ажалла хэмсэхэ байна.

РСФСР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ 1-дэхи ЗАРЛАЛГЫН IV СЕССИИ

РСФСР-эй Верховно Советдэй 1-дэхи зарлалгын IV Сессиин 1941 оной апрелин 3-най үдэрэй заседани тухай

ИНФОРМАЦИОННО МЭДЭЭСЭЛ

Апрелин 3-да, үдэрэй 11 часта, Кремль соо, РСФСР-эй Верховно Советдэй заседанинуудай элд дотор, РСФСР-эй Верховно Советдэй 1-дэхи зарлалгын IV Сессиин дүрбэдэхэ заседани болоо.

Түрүүлэгшэд—РСФСР-эй Верховно Советдэй түрүүлэгшын орологшо депутат П. С. Макарова.

Хэлсэхэ зүйл—РСФСР-эй гүрэнэй 1941 оной бюджет тухай элбэхэл тушаа үгэ хэлэлжэ.

Депутат нүхэр П. Л. Иволгин (Халтуринска округ, Кировскэ область), РСФСР-эй социально-хангалгын Арадай Комиссар нүхэр А. П. Гришаклова, депутат дүүдэд Г. И. Поляков (Кагановическэ округ, Сталинградскэ область), П. Н. Аганичев (Нижно-Тагилска округ, Свердловскэ область), Д. В. Пав-

лов (Бугульминска округ, Татарска АССР), И. И. Соколов (Рязанска хүдөөгэй округ, Рязанска область), РСФСР-эй һу ба мяханай ажайлэдбэрийн Арадай Комиссар нүхэр В. В. Воробьев, депутат А. М. Бусверов (Енисейскэ округ, Красноярска хивсаар), депутат К. П. Ардашев (Бугульминска округ, Удмуртска АССР), РСФСР-эй үнгэтэ металлургии ажайлэдбэрийн Арадай Комиссар нүхэр С. Д. Романович, ажалладай депутат дүүдэд Тульска областной Советдэй гүйсэдмомой түрүүлэгшэ нүхэр Н. И. Чмутов ба депутат С. Ф. Черненко (Мяуринска городой округ, Тамбовскэ область) гэгшэд үгэ хэлэлжэ байна.

Энэгтээр, РСФСР-эй Верховно Советдэй IV Сессиин дүрбэдэхэ заседани мүүрбэбэ (ТАСС).

РСФСР-эй Верховно Советдэй 1-дэхи зарлалгын IV Сессиин апрелин 4-нэй үдэрэй заседани тухай

ИНФОРМАЦИОННО МЭДЭЭСЭЛ

Апрелин 4-дэ, үдэрэй 11 часта, Кремль соо, РСФСР-эй Верховно Советдэй заседанинуудай элд дотор, РСФСР-эй Верховно Советдэй 1-дэхи зарлалгын IV Сессиин 5-дахы заседани болоо.

Түрүүлэгшэд — РСФСР-эй Верховно Советдэй түрүүлэгшын орологшо депутат А. Х. Тымчеров.

Хэлсэхэ зүйл — РСФСР-эй гүрэнэй 1941 оной бюджет тухай элбэхэл тушаа үгэ хэлэлжэ.

Депутат Т. П. Громов (Зимовнинско округ, Ростовскэ область), РСФСР-эй барилгын материалнуудай Арадай Комиссар нүхэр И. П. Гвоздарев, депутат П. В. Майоров (Пушкинска округ, Москва город), РСФСР-эй хүнгэн ажайлэдбэрийн Арадай Комиссар нүхэр

А. Г. Зенов, депутат И. И. Дунаевский (Всеволожскэ округ, Ленинградскэ область), РСФСР-эй гэгээрэлэй Арадай Комиссар нүхэр В. П. Потемкин, депутат Г. Г. Дрофеев (Уфимска хүдөөгэй округ, Башкирска АССР) ба РСФСР-эй Арадай Комиссарнарай Советдэй түрүүлэгшэ, депутат И. С. Хохлов (Мылшинскэ округ, Московскэ область) гэгшэд үгэ хэлэлжэ.

Нүх. Хохловай үгэ хэлэлжэнэй һүү-лээр, Сессии болбол РСФСР-эй гүрэнэй 1941 оной бюджет тухай элбэхэл тушаа үгэ хэлэлжэ болуулаха гэгэн шийдхэбэри абаа. Энэгтээр, РСФСР-эй Верховно Советдэй IV Сессиин табатахи заседани дүүрбэбэ (ТАСС).

Латвийска ССР-эй Верховно Советдэй II Сессии нээгдэбэ

РИГА, апрелин 1. (ТАСС). Советскэ гороуудай эгээн залуун болохо —Рига, хайнүдэрэй түхэлтэй болгодо-бо. Улицануудта шад улаан туугууд намилзан хиссэнэ. Латвийска ССР-эй Верховно Советдэй Байшан дотор нэгдэнэ, Республикын Верховно Советдэй II сессии дээрэ Латвийн арадай бунгадла-ламалууд ба олон тооной айшаад сул-ларна. Правительствын ложонуудта—Латвийска ССР-эй Верховно Советдэй Президиумай членүүд Арадай Комиссарнууд Верховно Советдэй түрүүлэгшэ, депутат нүхэр Вредис хадаа Латвийска ССР-эй Верховно Советдэй II сессиин нэгдэхэ заседанин нэгдэнэндэ сомохоно.

Сессиин хэлсэхэ зүйлүүдынь:

1. Латвийска ССР-эй гүрэнэй 1941 оной бюджетыс баталаага;
2. Латвийска ССР-эй Верховно судыс бунгаага;
3. Латвийн түмэр өмэй лийнэй судай арадай эседателуудыс бунгаага;
4. Латвийска ССР-эй Верховно Советдэй сагүргэлжын комиссионуудыс бунгаага;
5. 1-дэхи ба 2-дохы сессиинүүдэй хоорондохы үе соо абтаһан, Латвийска ССР-эй Верховно Советдэй Президиумай Указуудыс баталаага;
6. Депутатска гаршамыс хороулал түлэхэ тухай.

Түрүүшын асуудалаар Латвийска ССР-эй финансын Арадай Комиссар нүхэр Табакеда үгэ үгтэбэ. Тэрэнэй хэлэхын, сессиин баталаагада табигданан, Латвийска ССР-эй гүрэнэй 1941 оной бюджет болбол залуу советскэ республикын ажахын ба культурын бурьялма дөшөлөлгыс хараална. Бюджетдэй олзын хуби 1018919,5 мянга тухаригээр, гаршамыс—8987595 мянга тухаригээр байгуулагдаба. Олзын гош түлэб сума болбол социалистическэ ажамын предпритивууднаа ба эмхи-зургаанууднаа оруулагдаха болоо.

Арадай ажахыда 344,8 миллион тухариг домологдохоор хараалагдаша. Бүхы гаршамануудай хахалын шахуу—49 процент, али 444819 мянга тухаригын социаль-культурна хэмжээбуулануудта зориулагдаха байна. Арадай гэгээрэлдэ 246,092 мянга тухариг домологдохон. Элүүрыс хамгаалада ба физкультурала—141 056 мянга тухариг, социаль-хангалда—57671 мянга тухариг домологдоно.

Сессидэ хабаадагшад болбол нүхэр Сталинда эльгэхэ амаршалгыс нэрбөө алигаташалаар абаа.

Энэгтээр, Латвийска ССР-эй Верховно Советдэй II сессиин түрүүшын заседани дүүрбэбэ. Апрельн 2-то сессиин хүдэлмэри үргэлжэлүүлэгдэхэ байна (ТАСС).

Түрүү сельпонуудай зэргэдэ

Үбөр-Зөөхэй сомон болбол Селенгын аймагай эгээн ехэ сомонуудай нэгшэ юм. Тэндэхи 4 колхоз хоорондоо хол-холшоног зайтай байдаг. Иймэ тэрүү буулгалтай ажалладыс үргэн хэрэгжэ-лэй эд товарнуудаар ба эдөө хоолоор хантахын тулада Үбөр-Зөөхэй сельпо-гой түрүүлэгшэ нүхэр Данзан Балжин-нов нилээд ехэ оролдогто гаргана.

1940 он хүртээр тус сельпогой хүтэлбэридэ архинша ба хулайша Кулаков гэшэ зоргоороо ашалажа байгаа. 1940 оной январин 1-дэ сельпогой элбэг үрнш 100 гарам мянган тухариг, (тэрэнэй тоондоо үрилтэ 97 мянга тухариг) байһан юм. Мун, эх товарай эрьс-ын түсөөлө арьдөөшье дүргэдэггүй,

жэл бүри адаг һүүрида үлэдэг байгаа. Мүнөө үелэ шэнэ түрүүлэгшэ нүхэр Балжинов сельпоо гүнзэгы таһалдаһаа гаргажа шалаа. Гүрэнэй зөөриг үргэлжэлтэй хайра гамгүйгээр тэмсэхэнэй ашаар, өөрнгөө сельпоо аймаг соогоо түрүү зэргэдэ гаргаба.

1941 оной январин 1-дэ сельпо хадаа эд товарай эрьс-ын түсөөлө 135 процент, хүдөө ажахын продуктуудай бэлэдхэлгыс—137 процент, пай сутлуудыс—208 процент ба кооперацила хүн зоние хабаадуула хүсэбөө 184 процент дүүрбэбэ. Тинхэ зуураа, үнгэ-рэгшэ жэлэй торшо соо 11 мянга тухаригтэй сөөр олзо оруулан байна.

САД СЭСЭРЛИГ БАЙГУУЛАГДАХАНЬ

Парти ба правительство болбол ажалшдаг энхэ амгалан ба культурунаар ажлуухын түлөө угаа ехэ алхарал табидат. Энэндэ жэл бури хэдэн миллион түхэриг гаргалалдагана. Жэшэнь мүнөө жэлдэ, Зэдэн аймагай центриэ культури болбосон болгоого 30 мянган түхэриг номологдоно. Тунхэхи ажалшдаг депутатуудай Советэй Гүйсэдком ба ВРП(б)-гэй АЙКОМ болбол тус мүнгиэ районой сад байгуулгада зориулхаар тогтообо.

Нетондо, аймагай центриэхи хүн зоной хүсөөр 1,5 гектар газарта сад сөсөрлиг таригдахан байгаа. Мүнөө сөсөрлиг соонь зүжэг наада тэбиха сценэ; уншалгын, биллиарлын ба танцын талмайнууд, духовой оркестрын наадаха газар, столово-буфет ба киоскууд г. м. баригдахань. Элдэб модо нэмжэ тарихааа гална, янза бүрийн ногоо, гоё хайханууд сэсэгүүд таригдаха ба электричествой болгодохо байна.

Дурсагдагша хэмжээбуулга болбол Зэдэн аймагай центриэхи ажалшдаг зунай сагта хухуун сэнгэлгээр амарха арга олгоно.

Мартын 30-да аймагай центриэхи эмхи-зургаануудай ба предприятинуудей хамта 227 хүдэлмэришэд ба албахаагшад суботник хэжэ, 157 столбын нүхэ малтан ба 80 метр жамтаа бариха 0,5 га газар сөбөрлэнхэ байна.

П. ХОГОВ.

НУРАЛСАЛАЙ ШАНАРАЙ ТҮЛӨӨ

Мухар-Шэбэрэй аймагай арадай гэгээрлэй таһагай мэдээнэй ёһоор, 1940—41 онуудай нуралсалай жэлэй гурбалахи четвэртэйз бүхы нурагшадтай 32,3 процент муу сөгнөлгэтэйгээр гараба.

Мухар-Шэбэрэй ба Хонхолын дунда нуруулинуудай хамта 1302 нурагшын ааар 343-нь гурбалахи четвэртэйз бүхы предие үүдээрэ «муу» сөгнөлгэтэйгээр дүүргэһэн байна.

Аймаг доторхи бүхы 22 нуруулида 85 проценттэйз дээшэ успеваемостьтай нэгшье нуруули угы. Шаралдайн хүсэдбэшэ дунда нуруули гурбалахи четвэртэйз 60 проц. успеваемостьтай ба Цулгын хүсэдбэшэ дунда нуруули—73 процент успеваемостьтай байба.

Эдэ дутуунуудые нуралсалай жэлэй нуулын четвэртэйз эсэслэн үсэхэжа, нуралсалай шанарые дээшлүүдхын түлөө большевиксээр тэмсэхэ—Мухар-Шэбэрэй нуруулинхидай зорилго мүн.

Ц. Кижингинский.

МАНАЙ КОЛХОЗ ҮРГЭЛЖЭДӨӨ ГРАМОТНА БОЛОО

Үнгэрэгшэ жэлэй декабрийн 20-до, манай «Улаан Оронго» колхоз болбол Бурят-Монголые үргэлжлэдөө грамотна республика болгохые БМАССР-эй бүхы колхозникууд, колхозникууд ба советскэ интеллигенцие уриалан байгаа. Тэрэ үедэ, манай колхозо үзэг бэшгэ мэлэхгүй ба бага мэдэхэ хамта 208 хүн байгаа һэн. Тини, мүнөө тэдэнэрэй 204-нь үзэг бэшгэтэ нурагдаа (үлэгшэ 4-нийн хүндэтэй шалтагаанаар нуруулда хэбаадуулагдаагүй байна).

Ликвидаторнууд нүхэд Ринчинова Цыбик, Ниндаков Дабадага, Номинлов Пыденжан, Ганжурава Лубсан-Ханда, Буянтуев Доржи (НСП-гэй нурагаша), Бимбаева Вадма-Ханда (штатна инструктор) ба бусад болбол үзэг бэшгэ мэдэхгүйшүүдые ба бага мэдэгшэдые нурагдаа хэрэгтэ үлэмжэ эдибхитэйгээр оролсоһон байна. Тэдэнэрэй саанан нурагшад эрхим һайн сэгнэлтүүдые туйлаа.

Колхозодо үзэг бэшгэ мэдэхгүй ба бага мэдэхэ ябадалые сүм усдахаһаа гадна, мүн агротехническэ курснуудые эмхидхэжэ, тэндэ 65 колхознигые хэбаадуулааби.

Колхозникуудые энхэ ажана ба культури болбосон ажабайдалтай болгохын тулада энэ оной январинь 1-хэ хойшо колхозодо 42 гэр зөожэ табяаби. Мүн, нэгэ стандартна теплицэ, уурадай хүсөөр хүдэлмэрилдэг электростанци, искусственна уржүүлгын манеж баригдаһан ба колхозой правленийн шэпэ байшан баригдажа байна. 42 толгой мориной байха конюшни баригдаа. 1500 куб. метр модо зөөгөөди.

Энэһинэ гадна, манай колхоз 1941 оной торш дотор модо хөрөөдөхэ рама, 200 толгой тахайн байха свиарник, 100 толгой шубуунай байха байра, 7 автомашинын багтаха гараж, 100 толгой байха телатник, 20 гэр байра, радиоузелай шэпэ байра, спортивна талмай бариха ба колхозойгоо бууса шадарта 2500 модо нуулгаша байна.

Мүн тэрэшэлэн, колхозойгоо тосхонихэ культури болбосон болгохо тушаа хараалагдаһан бүхы түсэбөө буриг бээлүүдхэди гэжэ, ВРП(б)-гэй Обкомые ба БМАССР-эй Верховно Советдые, СНК-е ийдуулааби.

«Улаан Оронго» колхозой түрүүлэгшэ ШАБАЛИН, Парторганизацин секретарь ГАНЖУРОВ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Улан-Удын мяханай комбингдай колбаса гаргадаг цехэй бригадир нүхэр А. И. Денисова. Тэрэнэй бригада түсэбөө 140 процент дүүргэдэг. Михайловай фото.

Нүхэр Кагановичын приказые дары бээлүүлхэ

Һаяхан, паровозо-вагонно заводой булад шудхалгын цехэй хоёрдох ба гурбадахы халаанай хүдэлмэришэд ажал хүдэлмэрингөө һүүдээр, улаан булан соогоо сугларжа, заводойгоо хүдэлмэриине һайжаруулха тухайда Замхарилсаанай Арадай Комиссар Лазерь Моисеевич Кагановичын приказые бээлүүлхэ тушаа хоёрөлдөбөд.

Нүхэр Кагановичын приказые шагнаад байхадаа, булад шудхалгын цехэй хүдэлмэришэд болбол Сталинска Гурбадугаар Тэбанжалэй нэрэмжэтэ социалистическэ мурысөөө үшөө үргөнөөр дэлгэрүүлэн, үйлдэбэришгөө даабариле үдөрһөө үдэртэ гүйсэдхэхэ, үдэр бүхэндэ графигай ёһоор ажаллаха гэжэ шийдхэбэ.

Голодхо гаргахы ябадалтай хатуу шангаар тэмсэхэ, голодхо гаргахын

ушарнуудые профсоюзна суглаанууд дээрэ зүбшэн хэлсэхэ ба нүхэдэй судта үгэхэ гээбөд. Голодхо гаргахын ба суткын графигые хэзагайруулан хунүүдэй нэрмэ бэшгэжэ хайха тусхай вытринэ эмхидхэгдэхэн.

Тус цехэй хүдэлмэришэд болбол мэрэгжэлэе дээшлүүлхэ хэрэгтэнь тэдэнэртэ бодото туһаламжа үзүүлхынь заводой хүтэлбэрилэгшэдһөө эрилтэ хэбэ.

Тэрэшэлэн, паровозо-вагонно заводой бусад цехүүдтэ суглаанууд боложо, нарком Кагановичын приказые дүүргэхэ тухайда зүбшэн хэлсээд, саашадаа үйлдэбэрингөө түсэбые заабол гүйсэдхэхэ тушаа тодорхой зорилгонуудые хараалба.

ЖАМБАЛОВ.

Квартальная түсэб дүүргэгдэбэгүй

18-дахы партконференцие хойшо олон хоног үнгэрбэшье, Улан-Удын олабориялгын артельнуудэй олонхынь ажал хүдэлмэридөө эрид хубиламта хээгүй байвад. 1941 оной нэгэдэхэ кварталай түсэб гүйсэдхэгдөөгүй. «Комсомолец-Кооператор» артель үйлдэбэрингөө даабариле үдүүлэн дүүргэхэ бүхы арга-

байдалтай аад, кварталайгаа түсэбые миил наяд процент гүйсэдхэбэ. Тэрэшэлэн «Красный Восток», «Пищевыпром», «Комитерн» ба бусад артельнууд мүн ээ муугаар ажаллана. Дурсагдаһан артельнуудэй бүтөөн гаргаһан продукциһын шанар муу.

Д. АФАНАСЬЕВ.

Һонирхолтой лекци болоо

Мартын 27-до Селенгын аймагай социалистическэ культури Байшанда, ВРП(б)-гэй Обкомой лектор нүхэр Смелянов болбол «Декабристнууд» тухайда лекци уншалан байна. Лекцидэ 100 шахуу хүн хэбаадаа, тэдэнэй олонхынь интеллигенци болоно.

1810 онһоо 1825 он хүрэтэр Россия дотоодын ба гадаадын байдал, Россияд

Франциин полководец Наполеоной дайлагша, Россия хаан Александр ба министр Аракчеев гэгшэдэй бузар булай ааша, декабристнуудаар эмхидхэгдэһэн «хойто союз» ба «урда союз», декабристнуудые сүлөөлэлгэ тухайда лектор дэлгэрэнгыгээр хэлэбэ.

Нүхэр Смеляновой лекцинь суглааргашадые ехээр һонирхуулаа.

ВСХВ-дэ ТАБИГДАХА, БУРЯТ-МОНГОЛОЙ АССР-эй ПАНГРАМЫН (ЗУРАГАЙ) УДХА

Агууехэ Советскэ Союзай столица—Москвада, Хүдөөажыхын бүхэсоюзна выставкэдэ ершэн хүнүүд болбол сөөсгөлэн һалбаржа байгаа Бурят-Монголой АССР-эй газар ушыень, тэрэнэй баялигуудые эли тодоор хараха болоно.

Сибиринь заха-хизааргүй ой модон, хүбшэ тайгануудай хүхэрэн ногооржо байхань холоһоо голоногтоон харагдахы юм. Аязр хойто зүгтэнь хүйтэн дошхон байгаалитай Якутска АССР оршодог; түмэр замай магистраль, Ялоннай ута шэлые дабан аязр холо байһан Номгон даайда ошожо тулана; урда зүгтэнь Монгол арадай республикын эхи-захагүй уужам ехэ гурь талууд зэрэгтэн байха юм.

Баян ехэ Байгал далай номин шынгээр ногоорон, мунгэлгэй хашарнала мунгэлүүлэн долгилно. Сөбөр һайхан уһата Селенгэ, Баргажан, Сүхэ, Дээдэ-Ангара мурунууд бушуу түргэн урасхатайгаар сэнхирлэн урдана. Агууехэ Хамар-Дабан, саһата хурса Саян нууланууд, түрбэжгүй үндэр Тунхэнэй хаданууд һүртэйгөөр ба һайханаар харагдаха байна.

Боргойн ба Тугнын үргэн уужам үржэлтэ губи талууд хабтайна. Хаа-ханагүй хадалан сабиалан ба шэмэтэ ногоогоор баян бэлшэринүүд элбэг ехэ байна.

... Һүни үнгэржэ, үглөөнэй шаргал сагаан толоной дайда дэлхэе гэрэл-

түүлэһэнь һүүлээр, удангүй алтан шара наран мандана.

Нарата жэмэтэ Бурят оройной ажалшдай золтой ба жаргалтай ажалуудалын, тэдэнэй гайхамшадта ажал хүдэлмэриень эндэ ергшэд хараха.

Эндэ, республикын столица—болбосон түхээрэлгэтэй, индустриальна Улан-Удэ горд бии. Эндэ гигант ехэ паровозо-ыглоно завод, Социалистическэ гордоод; баһа шэлэй, модо хөрөөдөлгын, судна заһабарилгын заводууд, мясо-холодокмбинат, мелькомбинат ба бусад предприятинууд олоно.

Республикын столица тээшэ алишые зүглөө элдэе янзын поездууд һубарна: гэдэнэр модо, машина, эд бараа ба бусад хэрэгсэлнүүдые ашаад яванад. Трансбирскэ сэнхир хүхэ экспресс үнгэржэ ябана.

Улан-Удэ—Кяхта хоёрдой хоорондо һомон сэхэ харгы заһатай байна. Тэрэ харгыгаар автомашинууд үй-үргэлжэ һубарна. Эдэ—Закаменай орьёл үндэр уула хадын бооридо үнэтэ вольфрамой комбинат баригданхай. Галуула нуур дээрэ шулуун нүүрһэ малтажа захалба.

Байгал далайн эрье тойрон халуун хүдэлмэри ябуулагдана. Эндэ загана-консервын завод хүдэлмэрилнэ, хэдэн арбаад моторной онгосонууд загана агналгада гарабад, мүн тэндэ нефть бедирэлгэ хэгдэнэ.

Хаптагай ногоон Баргажанай хада

АПРЕЛЬ—УРИНАЛАМЖЫН МҮНГЭ СУГЛУУЛГЫН ҺҮҮЛШЫН БОЛЗОР

Апрель һара—уриһаламжын мүнгэ суглуулгын һүүлшын болзор мүн. Тиймэһээ колхозникууд, хүдэлмэришэд ба албахаагшад эршэһан уриһаламжынгаа мүнгэ түлэгиэ шамдуулжа, уриһаламжаһа абаха ушартай болоно.

Гэбшье, Бичурын аймагай, Красносельскэ, Бага-Куважин, Еланска сельсоветүүдэй хүтэлбэрилэгшэд болбол уриһаламжын мүнгэ суглуулха хэрэгиэ отто шамдуулгагүй. Тэдэнэй нобишоролгын гэмээр, Бичурын район дотор янар 60-аад шахуу мянган түхэриг суглуулгадгүй байна.

А. Бурденюк.

ИРОГОЙ ЗНАЛЬНА СТАНЦИДА

Бурят-Монголой малажалай Ирогой станци болбол 1940 оной торшо соо 15 гектар газарһаа дунда жэшээгээр га бүрийн 22 центнер овес абанан, 140 центнер наран сөсэг, 153 центнер картофель, 225 центнер тыквэ, 340 центнер тэжээлэй капуста, 551 центнер морковь хураһан байгаа.

Тус станци болбол үбһэ тэжээл элбэгжүүлхэ зорыготойгоор, туршалгын бага бэшэ хүдэлмэри хэвэн км. 2 га табшаланһаа 120 гаран центнер һайхан үбһэ ургуулан ба уналагадан, үтгэжүүлэгдэһэн талмай дээрһэн 84 центнер ба хуурай добо газарһаа 45 центнер үбһэ хураһан байгаа.

Тэрэнэй саад тээ, тус станци зэрлигоослуудай үрһэне суглуулжа тарилан байна. Тэрэнэй ашаар, бишнхан талмай дээрһэ 33 центнер «Сибирский волоснец», 40 центнер «Даурский волоснец», 70 центнер хяг үбһэ ургуулба. Гадна, 7 гектарһаа 11 центнер туркестанска люцерна абаба.

Даба Дамбаев.

ЗАГАНА БАРИЛГЫН ТҮСЭБ 127 ПРОЦ. ГҮЙСЭДХЭГДЭБЭ

Бурят-Монголой Рыбтрест болбол заһага барилгын түрүүшын кварталай түсэбые 127 процент гүйсэдхэбэ. Яруунын, Галуута-нуурай, Кабаскын, Усть-Баргажанай заһагаһа заводууд кварталайгаа даабариле хоёр дахин шахуу дүүргэжэ, түсэбөө үдүү хэдэн олон центнер заһага гүрэндэ үгэбэ. Тэрэшэлэн, Прибайкальскэ, Хойто-Байгалай, Яруунын аймагуудай колхозууд болбол заһага барилгын түсэбые 185 процент хүрэтэр дүүргэбэ.

ГРАФИГАЙ ЁҢООР ХҮДЭЛМЭРИНЭ

Улан-Удын паровозо-вагонно заводой котельны цехэй механическа таһагай хүдэлмэришэд болбол суткын графигые нарийр сахмта тухайда ВРП(б)-гэй 18 дахи конференциин шийдхэбэрише бээ лүүлжэ байна. Түсэбөөр хараалагдаһан хүдэлмэринь сар болзортоо шанарһай тайгаар дүүргэһэнэ.

Басагад-токарьнууд Кожевникова ба Подколзина гэгшэд халаһангаа даабариле 180—250 процент хүрэтэр дүүргэбэд.

Мүн, токарь Матвеев ба үрэмдэгшэ Недорезова гэгшэд стахановска ажалай эрхим жэшээһүүдые харуулаа.

ХИЛЫН СААНА

Европа ба Африкадахи дайн

(Дайнай ябуулануудай тэмдэглэл) Англи ба Германиян фронт дээрэ тайлагдажа байгаа хоёр тала болбол эдибхитэй ябуулануудые хэвэ. Германиян командованиян мэдээн соо хэлэгдэхэней ёһоор, апрелин 2-ой һүнгэ Германиян самолетууд урда Англи ба Шотландидахи портово ба ажаүйлэдбэриин барилдануудта нийдэлгэ хэһэн байна.

Улан далай дээрэ ябууланууд боложо үргэлжлэхөөр. Германиян тагнуул хэдэг самолетууд болбол Английн худалдаа-наймаанай хоёр пароходые уһанда шэнгэһэн ба бусад 6 пароходые ехээр гэмтэбэ.

Рейтер агентствын мэдэсэхэней ёһоор, апрелин 2-то Английн самолетууд Голландийн эрье шадарта ябаа худалдаа-наймаанай пароходуудта добогдоно.

Албанидахи фронт дээрэ артиллерийн буудалданууд болоо. Юнайтед Пресс агентствын Афинадахи корреспондентын мэдэсэхэней ёһоор, Грециин сэрэгүүд центральна фронт дээрэ Италиян альпийскэ сэрэгүүдэй нэгэ аталыоние усдахан байба.

Италийн самолетууд болбол Воксера ба Флоринадахи базануудые бомбодобо.

Дундада далайн бассейндэ Германиян ба Италиян авиаци Английн худалдаа-наймаанай судоходостоо сэрэгүү ябуулануудые хэбэ. Италиян командованиян мэдэсэхэней ёһоор, Италиян самолетууд Английн 5 пароходые гэмтэһэн ба шэнгэһэн байна. Германиян авиациин корпусой самолетууд Британһаа баруун тээ ябаа Английн худалдаа-наймаанай пароходуудые бомбодобо.

Эритреядэ Италиян частнууд Асмарые алдһанайгаа һүүлээр, урда зүг тээшэ сухариха ябана. Англичанинууд Массарада (Улаан далайдахи порт) добогдо хэжэ байна. Рейтер агентствын мэдэсэхэней ёһоор, Массара хэзэшье унажа магадгүй гэжэ Английн сэрэгэй командованиян түлөөлгшэ мэдүүлэн байна. Асмарые алдһанайгаа һүүлээр италиянецууд Массарае хамгаалхые оролдоногүй. Италиян сэрэгүүд урда зүг тээшэ сухариха ябана. Тэдэнэрэй хойноһоо имперскэ сэрэгүүд мурдэнэ.

Абиссиниядэ, Английн сэрэгүүд тус оройной центральна хубида ургалта дамбажа ябана. Рейтер агентствын мэдэсэхэней ёһоор Английн частнууд болбол мүнөө һайн харгы дээрэ гараба. Тэрэ харгы хадаа Адис-Абебэдэ отогоно Диредаугай талаһаа Адис-Абебэдэ добогдо ябаа Урда-Африкын сэрэгүүд мүнөө үедэ Абиссинийн столицада ехэхэн заналта хэжэ байна.

США-дахи ЗАБАСТОВКО

НЬЮ-Йорк, апрелин 4. (ТАСС). США-гэй ажүйлэдбэриин гол түлэб һалбаринуудта, тэрэнэй тоолдо: Дирборнтой Фордын заводто, Милвохидохи «Аллис Чалмерс» компанида забастовко боложо үргэлжлэхөөр байна. Тус компани дээрэ 400 мянган горняк забастовко хэбэ. Үйлдэбэриин профсоюзудай конгрессэй түлөөлэгшэдей мэдүүлжэнь: «Интернешейл харвертер компани» дээрэ 14 мянган хүдэлмэришэдэй хөһн забастовко мүнөө дахин һэрэгхээр байна. Ушарын, тус компаниин алба-захиргаан болбол профсоюзудай членүүдые мурдэнэ эхилбэ.

Юнайтед Пресс агентствын мэдэсэхэней ёһоор, Фордын эрилтэ хэһэнэй эсэстэ суд болбол Фордовско заводуудай хүдэлмэришэдэй хэрэгтэ үйлдэбэриин профсоюзудай конгрессэй «оролсохогүй» тухайда шийдхэбэри гаргаба ха.

БАРДОШ ВЕНГРИН ПРЕМЬЕР-МИНИСТРТЭ ТОМИЛОГДО

БУДАПЕШТ, апрелин 4. (ТАСС). Венгрийн телеграфна агентствын дамжууланай ёһоор, Венгрийн гададын хэрэгүүдэй министр Бардоши гэгшэ Венгрийн правительствоын премьер-министртэ томилогдоно. Тэрэ хадаа гададын хэрэгүүдэй министрингэе портфельне аллаха байна. Правительствоын бусад членүүдынь тушаалуудтаа хуушаараа байһаар.

Харьусалгата редактор Р. БИМБАЕВ.

Advertisement for the cinema theater 'Прогрестэ' featuring the film 'ВАЛЕРИЙ ЧКАЛОВ'. It lists the director as R. Bimbaev and the cast including G. B. Adukov, D. Teresov, and V. Chirkov. The theater is located at Lenin Street.